

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Uğurlu diplomatiya, yüksək nüfuz

İlham Əliyev Azərbaycanı beynəlxalq siyasətin subyektindən onun mühüm aktoruna çevirib

Beş il öncə İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində yaranmış yeni tarixi-siyasi reallıq Azərbaycanın regional mövqeyinin möhkəmləndirilməsini və beynəlxalq münasibətlər sistemindeki rolunun daha da artmasını şərtləndirdi. Yəni hərbi-siyasi qələbə ilə Azərbaycan həm də bölgədəki statusunu bir qədər də möhkəmləndirdi.

İndi qalib ölkə kimi Azərbaycan qaydaları özü müəyyənləşdirir, tərəfdaşlarına, müttəfiqlərinə yeni əməkdaşlıq təkliflərini ortaya qoyur.

Bütün görüş və çıxışlarında, müsahibələrində regionda yaranan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq imkanlarından söz açan Prezident İlham Əliyev yeni reallıqların çoxşaxəli münasibətlərin daha dinamik inkişafına xidmət göstərdiyini bəyan edir.

Etibarlı, güclü və səhlisəvər tərəfdaş

Ümumiyyətlə, son illərdə Azərbaycan regionda və beynəlxalq aləmdə yüksələn nüfuzu ilə seçilir. Bu nüfuz yalnız ölkəmizin coğrafi mövqeyindən və təbii resurslarından qaynaqlanmış, həm də dövlətin apardığı uğurlu daxili və xarici siyasətin nəticəsidir. Azərbaycan beynəlxalq aləmdə artan rolunu müxtəlif sahələrdə özünü göstərir: enerji təhlükəsizliyi, mədəni diplomatiya, multikulturalizm, nəqliyyat-logistika layihələri və beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyində və s.

Azərbaycan zəngin neft və qaz ehtiyatlarına malik olmaqla yanaşı, bu resurslardan strateji şəkildə istifadə edir. Ölkəmizin enerji layihələri təkcə iqtisadi deyil, siyasi baxımdan da böyük nüfuz qazanır.

Əlbəttə ki, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsi təsadüfi deyil. Bu, məqsədyönlü siyasətin və tarixi-mədəni zənginliyin vəhdətinin nəticəsidir. Geosiyasi, iqtisadi və mədəni sahələrdə aparılan uğurlu siyasət nəticəsində Azərbaycan özünü dünya arenasında etibarlı, güclü və səhlisəvər tərəfdaş kimi təqdim edir. Bu uğurların davamlı olması üçün daxili sabitliyin və xarici siyasətdə balanslı yanaşmanın qorunması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Ölkəmizin mühüm geosiyasi uğurlarından biri dünya birliyində güclü mövqeyə malik olması, beynəlxalq aləmdə söz sahibinə çevrilməsidir. Hazırda Azərbaycan re-

gionda və dünyada öz mövqələrini sürətlə möhkəmləndirən, sosial-iqtisadi baxımdan inkişaf edərək Avroatlantik məkana integrasiya olunan bir ölkədir.

Bütün bu uğurların yeganə səbəbi, əlbəttə ki, ölkə lideri İlham Əliyevin yürütdüyü müstəqil siyasətdir. Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 22 ildə İlham Əliyev elə bir dövlət yaradıb ki, özünün də söylədiyi kimi, mövcudluğu tarixində ölkəmiz heç zaman indiki kimi güdrətli, güvənli, istiqrarlı olmayıb.

Bu gün Azərbaycan siyasi-iqtisadi meyar və parametrlər üzrə kimdənsə asılı deyil. Hətta ölkəmiz istər iqtisadi artım, istərsə də adambaşına düşən valyuta ehtiyatları baxımından dünyada ən qabaqcıl yerdədir. İqtisadi müstəqillik isə siyasi müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi baxımından əsas şərtidir. Bütün nailiyyətlər, möhtəşəm uğurlar İlham Əliyevin yüksəliş konsepsiyasının bəhrəsidir. Artıq heç kim Azərbaycanla təhdid dili ilə danışa bilməz. Bu fikirdə, bu niyyətdə olanlara İlham Əliyev çox mükəmməl şəkildə xəbərdarlıq edib: "Bu gün dünyada elə bir qüvvə yoxdur ki, hansısa qərarı bizə aşıləsın, yaxud da bizə nəyisə diktə edə bilsin. Belə qüvvə yoxdur və nə qədər ki mən Prezidentəm, belə qüvvə olmayacaqdır".

Çin-Azərbaycan münasibətlərində yeni tarixi səhifə açılıb

Reallıq budur ki, İlham Əliyevin beynəlxalq problemlərin həl-

lində mühüm rol oynayan və müasir dövrdə çoxqütblü, ədalətli və demokratik dünya düzəninə formalaşmasında müsbət potensiala malik olan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi üzv dövlətlərin mütləq əksəriyyəti tərəfindən təqdir edilir. Əgər belə olmasaydı, müddəti bitən sədrliyin davam etdirilməsi yenidən Azərbaycana həvalə olunmazdı.

Həyata keçirdiyi tam müstəqil siyasətlə Azərbaycanı tarixinin ən güdrətli dövlətinə çevirən Prezident İlham Əliyevin hadisələri düzgün analiz etmə, doğru qərar vermə bacarığı, uğurlu diplomatiyası Azərbaycanı həm də dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanıdıb. Bunun yeganə səbəbi İlham Əliyevin sözünə sadiq lider olduğunu dəfələrlə təsdiqləməsidir.

Müasir dünyamızın acı reallıqları fonunda İlham Əliyev elə də böyük olmayan dövlət - Azərbaycanı beynəlxalq siyasətin subyektindən onun mühüm aktoruna çevirib. Qlobal təhlükəsizliyin, o cümlədən qitəimizdə enerji və nəqliyyat təhlükəsizliyinin təminatında Azərbaycanın rolu misilsizdir.

Azərbaycanın xarici siyasətinin təkcə son uğurlarına nəzər yetirək, aydın şəkildə görə bilərik ki, ölkəimizlə müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq etmək istəyən dövlətlərin sayı artmaqdadır. Həmçinin Azərbaycan da bir çox böyük dövlətlə srteji tərəfdaşlığını gücləndirməkdə maraqlıdır.

Bu dövlətlərdən biri də dünya nəhənglərindən sayılan Çindir. Son 5 ildə Azərbaycanın Çinlə münasibətlərində dinamiklik müşahidə edilir. Bu il aprelin 22-dən 24-dək Prezident İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri, keçirilən görüşlər, imzalanan sənədlər iki ölkə arasında əlaqələrə müsbət impuls verib. Bunu Çinin Azərbaycandakı səfəri Lu Mey iyunun 10-da ilk dəfə qeyd olunan Beynəlxalq Sivilizasiyalararası Dialoq Gününə həsr olunmuş brifinqdə söylədiyi fikirlərlə bir daha təsdiqləyib. Diplomət qeyd edib ki, Çin iki ölkənin xalqlarının ünsiyyət vasitəsilə bir-birini daha

yaxşı anlaması, onlar arasında dostluğun dərinləşdirilməsi və əlaqələrin möhkəmləndirilməsində yeni birgə səhifənin yazılması istiqamətində Azərbaycanla birlikdə humanitar əməkdaşlığı genişləndirməyə hazırdır. O bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri uğurla həyata keçib. Səfər zamanı Sədr Si Cinpin və Prezident İlham Əliyev hərtərəfli strateji tərəfdaşlığın qurulmasını birgə bəyan ediblər və bir çox sahədə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə dair bir sıra mühüm razılaşmalar əldə olunub. Bununla da Çin-Azərbaycan münasibətlərində yeni tarixi səhifə açılıb. Xanım səfir həmçinin keçirdiyi görüşləri və onların əhəmiyyətini dəyərləndirib: "Bu yaxınlarda mən Azərbaycanın yüksək vəzifəli şəxsləri, eləcə də Çindən gələn rəsmi nümayəndə heyətləri, region və müəssisələrin nümayəndələri ilə bir sıra görüşlər keçirmişəm. Biz iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafını ətraflı müzakirə etdik. Əsas təəssüratım ondan ibarətdir ki, dövlət başçıları arasında rəhbərliyi Çin-Azərbaycan münasibətlərinin yüksəkkeyfiyyətli inkişafı üçün ən mühüm üstünlük və etibarlı təminatdır. Hazırda hər iki ölkənin müxtəlif qurumları və regionları iki lider arasında imzalanmış sazişləri fəal şəkildə həyata keçirirlər və bu, bütün sahələrdə əməkdaşlıqda yeni irəliləyişlərə səbəb olub".

Hər iki ölkə bir-biri üçün çox önəmli tərəfdaş olduğunu ikitərəfli istiqamətdə atılan bütün addımlarla sübut edir. Coğrafi baxımdan bir-birindən uzaq məsafədə yerləşməsinə baxmayaraq, ölkəmiz dünyanın ikinci böyük iqtisadiyyatına, qlobal münasibətlərdə böyük çəkiyə və nüfuzla malik bu dövlətlə dəmək olar ki, bütün istiqamətlərdə sıx əlaqələrə malikdir.

Qardaşlıq ittifaqı

Dünyada etibarlı tərəfdaş və nüfuzlu dövlət kimi tanınan ölkəmiz həm ikitərəfli münasibətlər, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli və qarşılıqlı

faydalı əməkdaşlıq əlaqələrini uğurla davam etdirir. Bu mənada Azərbaycanın strateji tərəfdaşlıq əlaqələri güclənir, dostlarının və tərəfdaşlarının sayı artır.

Bu xüsusda Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan birliyini yeni siyasi platforma da adlandırmaq olar. Azərbaycanın xarici siyasət kursunda iki qardaş ölkə ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlər mühüm yer tutur. Üç ölkəni möhkəm dostluq və əməkdaşlıq ənənələri bağlayır. Tərəflərin münasibətləri bir-birinin maraqlarına hörmət prinsiplərinə əsaslanır. Ölkə rəhbərlərinin qarşılıqlı səfərləri bu münasibətlərin inkişafına böyük təkan verir. Üçtərəfli əməkdaşlıq son illərdə yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyaraq strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Bu əlaqələr yalnız ikitərəfli münasibətlər çərçivəsində deyil, həm də üçtərəfli formatda çoxşaxəli əməkdaşlıq modelinə çevrilib. Üç dövlət arasında dərin tarixi, dini və mədəni köklərə

əsaslanan münasibətlər son dövrlərdə intensiv siyasi dialoq, iqtisadi təşəbbüslər və təhlükəsizlik sahəsində qarşılıqlı fəaliyyətlə daha da möhkəmlənib. Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan liderləri arasında yüksək səviyyəli görüşlərin təşkil olunması bu əməkdaşlığın strateji xarakterini təsdiqləyir.

May ayının 28-də Laçında keçirilən Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyev, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərifin səsləndirdikləri fikirlər də bir daha təsdiq etdi ki, üçtərəfli əməkdaşlıq yeni geosiyasi reallıqlar fonunda güc mərkəzinə çevrilmək potensialına malikdir. Bu əməkdaşlıq modeli təkcə regionda sabitliyə deyil, həm də beynəlxalq səviyyədə sülh və təhlükəsizliyə əhəmiyyətli töhfələr verə bilər. Bölgə üçün əhəmiyyətli strateji nöqtədə yerləşən Laçın şəhərində keçirilən Zirvə görüşü həm regional sabitliyin, təhlükəsizliyin, həm

də ədalətə söykənən beynəlxalq hüququn təmin olunması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdi. Laçından dünyaya verilən siyasi mesajlar, səsləndirilən fikirlər, aparılan müzakirələr yeni dövrün siyasi bəyannaməsi və güc balansının dəqiqləşdirilmiş xəritəsi kimi oxunmalıdır.

Göründüyü kimi, dünya nizamının özünün çətin dövrünü yaşadığı zamanda, güclü ölkələrin zəiflər üzərində hökmranlığını həyata keçirməyə çalışdığı dövrdə Azərbaycan əlaqələrini daha da şaxələndirir, enerji siyasətini daha da genişləndirir və bununla da tərəfdaşlarının sayını artırır.

Prezident İlham Əliyevin müstəqil siyasəti, xarici diplomatiyası Azərbaycana etibarlı tərəfdaşlar və bütün bunların fonunda hərtərəfli dividendlər qazandırır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"